

פרופ' דוד אשרי

(3.2.2000 – 1.11.1925)

אגרריות עבר לבעיות התיישבות, קולוניזציה – הגירה והתיישבות. הוא עסק בתקופה הארכאית, כיוון שהתפיסה שלמד באוניברסיטה היתה שבעיות התיישבות שייכות לתקופה זו, מהמאה השמינית עד למאה השישית לפסה"נ, התקופה שבה נוסדו המושבות בסיציליה ובים השחור. אחר כך הבין שיש המשך לתופעות האלה ביוון גופה בתקופות מאוחרות יותר. מעיסוק בהתיישבות הגיע לאורבניסטיקה. בתקופה שעסק בהתיישבות נעשו חפירות בדרום איטליה ובסיציליה שגילו תכנון ערים כבר במאה השמינית, תקופה שאיש לא חשב שהיה בה תכנון ערים. המחקר פתח לפניו אפיק מיוחד של אורבניסטיקה קולוניאלית

דוד אשרי נולד בפירנצה למשפחה יהודית טוסקנית עתיקה, שומרת מסורת בדרך המקובלת במערב, ליברלית ומבוססת. אביו, יוסף אָנצו בֶּוֹנְוֵנְטוֹרָה, היה פרופסור לפסיכולוגיה באוניברסיטת פירנצה. דוד למד חמש שנים בבית ספר היהודי "תלמוד תורה" ואחר כך בגימנסיה הכללית "מיקלאנג'לו", שבה הספיק ללמוד שנתיים. לאחר פרסום חוקי הגזע בשנת 1938 נאסר על היהודים ללמוד בגימנסיות כלליות והקהילה היהודית הקימה ליד בית הכנסת גימנסיה שקלטה את הילדים היהודיים. אביו פוטר מן העבודה באוניברסיטה, ומכיוון שהיה ציוני בחר להגר לארץ-ישראל. הוא נסע לתור את הארץ ולהידיבר עם האוניברסיטה העברית, והמשפחה – האם, דוד ושני אחיו הקטנים – עלו אחריו,

שהתקשרה לכל האוטופיות הפוליטיות: איך להקים מושבה חדשה שתהיה בנויה על שוויון בין אזרחיה.

בשנות השישים המאוחרות, בזכות פגישה עם ארנלדו מומיליאנו שהיה פרופסור בלונדון חלה תפנית חשובה בדרכו המדעית של דוד אשרי. הוא התחיל להתעניין בהיסטוריוגרפיה והבין שבמצב התייעוד הקיים רק לעתים רחוקות אפשר לדעת מה באמת קרה בהיסטוריה העתיקה. לעומת זאת אפשר לדעת איך ראו את הדברים ההיסטוריונים שכתבו עליהם מאוחר יותר ולעקוב אחרי הדברים דור אחרי דור. אשרי הגיע למסקנה שהדבר היחיד שאפשר לעשותו ברוב הנושאים בהיסטוריה העתיקה הוא לחקור את תולדות ההיסטוריוגרפיה. הוא נעשה סקפטי יותר באשר לאפשרות של חקר ההיסטוריה במובן חקר הדברים שהתרחשו, עד שנחשב לאחד החוקרים ההיפרקריטיים בתחום הזה. בהשפעתו של מומיליאנו החל אשרי לעסוק בהיסטוריונים עצמם ולהבין איך ראו את הדברים ואיך תיארו אותם. באופן פרדוקסלי העיסוק בהיסטוריוגרפיה הביאו לעיסוק בדברים שלא קרו, במיתוס. אשרי עסק במלחמת טרויה בהיסטוריוגרפיה היוונית, מלחמה שבעיני היוונים היתה היסטורית ובכרונולוגיה של מיתוסים.

אשרי סבר שעיסוק בהיסטוריה יוונית מצריך עיסוק בממלכת פרס ובהשפעתה על יוון ופרסם בשנת 1983 ספר בנושא זה. במהלך כתיבתו של הפירוש לספר השלישי של הרודוטוס, העוסק בפרס, למד פרסית עתיקה ותרגם לאיטלקית את כתובת בהיסטון. דוד אשרי פרסם חמישה ספרים (עוד שלושה עדיין בדפוס) ועשרות מאמרים.

הוא כיהן בתפקיד דיקן הפקולטה למדעי הרוח באוניברסיטה העברית (1972–1975), היה ראש המדרשה ללימודים מתקדמים (1986–1988) ויצא לגמלאות בשנת 1994.

בספטמבר 1939, בעזרת סרטיפיקטים של האוניברסיטה העברית. בירושלים למד אשרי ב"מעלה", בית ספר דתי פתוח, ולאחר מכן שנתיים בסמינר למורים "מזרחי". הוא נמשך בעיקר ללימודי מתמטיקה, אך בגלל מלחמת השחרור הגיע לאוניברסיטה בן 27, מבוגר מדי, לדעתו, ללימודי מתמטיקה. לפני הקמת המדינה היה מגויס בפרוזדור ירושלים ובהגנה על העיר ומיד עם הקמת המדינה עבר לגדוד העשירי של הפלמ"ח, גדוד "מוריה", ובו שירת במלחמת העצמאות. הוא היה מ"כ סיירים ושוחרר לפני הזמן כדי להשתתף עם עוד קבוצת חברים, חיילים משוחררים, בהקמת קיבוץ יראון בגליל העליון. אביו נהרג בשיירה להר הצופים ואמו קיבלה משרת מורה באוניברסיטה העברית בחוג ללימודים רומניים.

את קיבוץ יראון עזב דוד שלא מרצונו. הוא גורש על רקע פילוג אידאולוגי במפ"ם. היה אחד המנהיגים של קבוצת סנה וגורש ביולי 1952. כיוון שכך חזר לירושלים, קיבל עבודה בספרייה הלאומית, תחילה בכריכיה ואחר כך במחלקת הרכישה, ובו בזמן התחיל ללמוד (ספטמבר 1952) היסטוריה ופילוסופיה ויוונית. בלימודי המוסמך התמחה בהיסטוריה עתיקה וכתב עבודת גמר על חיי החברה באתונה על פי נאומיו של דמוסטינס. את עבודת הדוקטור שלו על היבטים משפטיים ואידאולוגיים של חלוקת קרקעות ביוון העתיקה כתב בהדרכת א' פוקס. לאחר אישור עבודת הדוקטור ב-1962 עזב את עבודתו בספרייה הלאומית ונתמנה למרצה בחוג להיסטוריה ובשנת 1965 למרצה בכיר. בשנת 1970 עלה לדרגת פרופסור חבר ובשנת 1978 לפרופסור מן המניין.

כיווני המחקר של דוד אשרי היו בהתחלה היבטים משפטיים וחברתיים של החברה היוונית, מוסדות פוליטיים ומשפטיים, בעיקר משפט רכוש וירושה ביוון על פי המשפט האתי. מן העיסוק ברפורמות